

¶ Incipit modus vacandi beneficiorum.

Primus modus vacandi est. Siquis possidet beneficium curatum et postea contingit ipsum assequi aliud curatum apostolica uel alia quacumque auctoritate: scilicet ordinaria uel in repatronatus: primum beneficium quod antea habuit vacat: nisi obtenta dispensatione apostolica. Et expectantes vigore gratie tale beneficium acceptare non possunt: sed est sedi apostolice specialiter reseruatū.

¶ Secundus modus est. Si quis habuerit beneficium curatum et postea obtinuerit a domino nostro papa gratiam de beneficio cum cura uel sine cura: et si antequam gratia sortiat effectum non permutat uel resignat: tale beneficium curatum uel non curatum ipso facto vacat: et est sedi apostolice reseruatū.

¶ Tertius modus est. Si quis habet beneficium cum cura uel sine cura: et quācito gratia sua sortita est effectum primum beneficium quod impetrans obtinuit vacat: nisi mentionem fecerit de tali beneficio obtento in impetratione sue gratie expectatiue.

¶ Quartus modus est. Si quis habet beneficium cum cura et postea gratiam impetrauerit de beneficio cum cura uel sine cura: alter potest primum impetrare per clausulam sperare vacare: et quācito aliud beneficium assequitur cum cura: ille secundus habebit primum. Et etiam si interim resignaret huiusmodi occasione et nullius alterius: etiam qualitercumque vacaret: nisi per mortem.

¶ Item si quis habet beneficium propter quod teneat se facere promoueri ad sacros ordines infra annum: et si non fecit se promoueri post habitam pacificam possessionem: tale beneficium vacat per non promotionem. Sed tamen episcopus potest secum dispensare ad septennium causa studij et non alias: sic tamen quod infra annum sit ordinatus in subdiaconum. Papa autem potest dispensare ad placitum ex quacumque causa.

Item cū lis pendet inter duos uel tres super vno beneficio uel pluribus dū obijt vnus litigantiū ⁊ lis ipsa nō sit decisa beneficia hmoi vacant ⁊ sunt reseruata: ⁊ surrogat colligās in iure defuncti: etiam infra mensem alterius impetrātis: iuxta regulam de surrogandis colligantibus.

Item per apparentē incorporationē: ut cum religiosi habēt collationē ad certā beneficia que clericis secularibus sunt conferenda: ⁊ si ipsi suis fratribus pferant ac si ista essent incorporata: etiam vacant.

Item per liberam resignationē: ut si aliquis resignat aliqđ beneficiū coram notario ⁊ testibus: uel in manus habentis potestatem admittere resignationē hmoi etiam tō consensu patris interueniente: tale beneficium vacat.

Item vacant beneficia per cōtractū matrimonij per verba de presenti.

Item si quis habet beneficiū ecclesiasticū ⁊ ingredit̃ monasteriū: uel aliquā duxerit vxorē: beneficia sua vacāt per ingressum monasterij uel religionis: uel cōtractū matrimonij.

Item nullus illegitimus potest obtinere dignitates: personatus uel officia in cathedrali ecclesia: uel etiam in metropolitana. Et si quis illegitimus habet talia beneficia absqđ dispensatione aplice vacant: ⁊ sunt sedi aplice reseruata.

Item vacant per irregularitatem: ut si quis iniecit manus violentas in clericum: uel in aliquā personam ecclesiasticā: et se postea diuinis imiscuerit.

Item omnium illoꝝ beneficia vacant qui celebrant in loco interdito: uel coram excoicato. Sentēcialiter tñ per iudicem declarari debent alias nō vacant.

Item si quis habet beneficium cum cura uel sine cura ⁊ postea promouet in episcopum uel in abbatem beneficia vacant. Si in episcopū per munus cōsecrationis. Si in abbatē per munus benedictionis.

Item si quis habet beneficium ecclesiasticū ⁊ moritur in curia Romana: uel infra duas dietas legales a curia: ipsius beneficia sunt sedi apostolice reseruata.

Item si quis habet beneficium cum cura uel aliquam dignitatem ⁊ non est viginti quatuor annorum: suum beneficiū vacat: nisi super hoc dispensatione obtenta.

Item per promotionem: ut si quis promoueatur ad sacros ordines sententia excommunicationis maioris ligatus: ipso facto sua beneficia vacant.

Item per promotionem: ut si quis promoueret ad sacros ordines sententia excommunicationis minoris ligatus: ipso facto sua beneficia vacant.

Item per nō promotionē: uel residentiā: ut cum beneficium ex officio uel fundatiōe requirit residentiā: aut morā personalem: nō habita dispensatione illius non residentie: omnia talia beneficia vacant. Et ille casus frequenter cōtingit in beneficiis que sunt de iure patronatus laicorū. Et ptingit quādo ex officio uel fundatiōe requirit presbyter: uel unū qui possit procedere ad ordines sacros infra annū. Et collatores aliqui cōferunt illi qui impetrat dispensationē sub cōditione q̄ q̄primū uenerit ad annos discretiōis promoueat: ⁊ personaliter in beneficio resideat: q̄ si non fecerit beneficiū vacat.

Item vacant per permutationē simoniaca prauitate uel pacto interueniente.

¶ Item per inabilitatem: ut si minor quindecim annorum sine dispensatione obtineat beneficium: vacat illud de facto.

¶ Item bene vacat si quis in infirmitate constitutus resignaret aliquod beneficium ubicumque in Ro. cu. uel extra: si moritur infra viginti dies: tunc beneficia resignata vacant per mortem et non per resignationem: et sunt sedis apostolice reservata.

¶ Item per irregularitatem homicidij: uel non curantis mandata apostolica executioni demandate.

¶ Item si quis stetit per annum in excommunicatione: ipsius beneficia vacant. Similiter eius qui celebrat coram excommunicatis uel scienter in loco interdicto.

¶ Item vacant beneficia cum cura: etiam dignitates: personatus: siue per constitutionem Execrabilis ferre. Jo. pape. xxi. hoc modo scilicet si quis habet unum beneficium curatum: aut dignitatem: aut personatum: et retinet primum cum secundo per mensem sine dispensatione: tunc vacat utrumque. et perdit tam primum quam secundum: et efficitur inhabilis ad illa et qualiacumque beneficia ecclesiastica similia uel dissimilia obtinenda: tamen simplicia et alia sine cura que dignitates et personatus non sunt per eum prius habita.

¶ Item quandoque vacant beneficia per reuocationem unionum et incorporationum.

¶ Item quandoque per reuocationem commendarum factarum auctoritate apostolica uel ordinaria.

¶ Item si quis acceptat cum gratia sua expectatiua et non publicet seu publicari faciat instrumentum acceptationis et provisionis cum alijs litteris: tale beneficium vacat.

¶ Nota q̄ post citationem executam lis dicitur pendere in t̄m̄ quod si alter litigantium moritur in curia uel extra lite in decisa: tunc vnus papalis non potest illud beneficium acceptare: sed solus papa habet de illo dispensare. Cauent ille litigans quod se faciat se in ius defuncti surrogare: ne alter ip̄m preueniat: ad minus per mensem: quia litigans habet totum mensem post impetrantes se surrogari facere in iure colligatis defuncti. Que practica est multis ignota: et tamē Rota ita seruat. Et idem si litigantes simul concordent lite in decisa: et alter ipsorum moriatur et nō renunciet: tunc illud beneficium iterum censetur pape esse reseruatū: et non cadit sub gratia expectatiua. Et hoc est verū si lis pendet in curia Ro. secus tamen alibi etiam si aliquis renunciet beneficium in curia: tunc etiam censetur in dispositione solius pape.

¶ Item si quis impetrat aliquod beneficium realiter deuolutum uel reseruatum: uel alias debito modo vacans. postea impetrans aliud beneficium et non curat prosequi primū: tunc illud beneficium stat in dispositione solius pape. Nec reuertitur potestas prouidendi ad ordinarium.

¶ Item per liberam resignationem: ut si quis resignat aliquod beneficium coram notario et testibus: uel ad manus habentis potestatem admittendi resignationem huiusmodi cum consensu patroni interueniente: beneficium vacat apud collatorem: nisi si resignatio ista non sit realiter probata. s. q̄ impetrans sit effectualiter adeptus possessionem illius: tunc primū reuertitur ad suum principium.

¶ Item si gratia in cōi forma pauperū aliquo habente publicationem gratie huiusmodi: ordinarius cōfert beneficium vacans: collatio tenet s̄m aliquos. Aliqui tamē dicunt q̄ nō. s. dñs. Jo. Cal. qui tenet q̄ ante purificationem gratie manus ordinarij sint clausę et ligate: dummodo infra menses post vacationem beneficij purificet et acceptet. et ita fuit al̄s obseruatus. Secus tñ de

gratia speciali.
¶ Item habens gratiam in cōi forma pauper ante vacationē
tenetur ordinario litteras suas insinuare: alis non potest acce-
ptare. Sed habēs gratiam in speciali nō tenet nisi propter cō-
currentes ⁊ maiorem diligentia.

¶ Item si sunt expectantes in diocesi ⁊ vacet beneficiū in men-
se pape: ordinarius non potest conferre infra mensem post va-
cationem: ⁊ hoc propter decretum irritans pape. Sed si non fu-
erit acceptatum infra mensem: tunc post mensem conferre po-
test: ⁊ sic valet.

¶ Finis.

¶ Incipit modus acceptandi.

¶ Primo impetrans habeat noia beneficiorum in scriptis in sua collatione: et tempore quo voluerit acceptare accedat ad notarium cedula habens in manu in qua stant noia beneficiorum: et prestado dicat: Dñe notarie: ecce accepto quodcumque beneficium in vim gratie mee expectatiue et litterarum applicarum desuper cofectarum et pcell suum vigore desuper fulminatorum mihi debitum: vacans per mortem aliquorum quorum noia in ista cedula continentur: et cuiuscumque alterius collationis sub prestatione solita et consueta: videlicet si et in quantum aliquod illorum mihi de iure debet: alioquin gratia mea salua maneat et illesa: ad quodcumque aliud beneficium de iure mihi debitum. Et requiro vos tanquam subexecutorum in vim clausule ceterum mihi per principalem executorum deputatum quod mihi modo de beneficio sub prestatione premissa prouideatis: et prouisione facta requirens ipsum ut supra. Acceptatione et prouisione sic factis: coficiat unum uel plura publicum uel publica instrumentum uel instrumenta.

¶ finis:

Inc

1276

